

**AANDACHTSPUNTEN
PORTEFEUILLEVERDELING 2026**
Bijlage bij Attentiedocument 2026

Inleiding

In aanloop naar de vorming van een nieuw college willen wij de coalitievormende partijen enkele aandachtspunten meegeven voor de verdeling van de portefeuilles. Het is van belang dat de portefeuilleverdeling op een transparante en zorgvuldige wijze tot stand komt, zodat verantwoordelijkheden helder zijn en het toekomstige bestuur effectief kan functioneren.

De verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke portefeuilleverdeling ligt bij de partijen die deelnemen aan de coalitieonderhandelingen en het nieuw te vormen college. Zij bepalen gezamenlijk hoeveel wethouders er worden voorgesteld voor benoeming door de Gemeenteraad en welke taken en beleidsvelden worden toebedeeld aan de beoogde wethouders. Het College legt deze portefeuilleverdeling in het constituerend beraad formeel vast.

Het aantal wethouders en de omvang van de benoeming

In de Gemeentewet, artikel 36, is het maximum aantal wethouders en de omvang van de benoeming vastgelegd:

- 1. Het aantal wethouders bedraagt ten hoogste twintig procent van het aantal raadsleden, met dien verstande dat er niet minder dan twee wethouders zullen zijn.*
- 2. De raad kan besluiten dat het wethouderschap in deeltijd wordt uitgeoefend.*
- 3. Indien het tweede lid toepassing vindt bedraagt, in afwijking van het eerste lid, het aantal wethouders ten hoogste vijftwintig procent van het aantal raadsleden, met dien verstande dat de tijdsbestedingsnorm van de wethouders gezamenlijk ten hoogste tien procent meer bedraagt dan de tijdsbestedingsnorm van de wethouders gezamenlijk zou hebben bedragen indien het tweede lid geen toepassing had gevonden.*
- 4. De raad stelt bij de benoeming van de wethouders de tijdsbestedingsnorm van elke wethouder vast.*
- 5. Bij de berekening van het maximale aantal wethouders, bedoeld in het eerste en het derde lid, wordt afgerond tot het dichtstbijgelegen gehele getal.*

Dit betekent voor Berkelland, waar we 27 raadszetels kennen, dat er maximaal 5 voltijd wethouders benoemd kunnen worden. Er kunnen maximaal 7 deeltijd wethouders benoemd worden, waarbij de som in de verdeling maximaal 5,5 fte mag zijn.

De keuze voor het aantal wethouders is meestal een politieke afweging in de onderhandelingen en wordt meestal gebaseerd op een afspiegeling van het aantal zetels dat een coalitiepartij in de gemeenteraad heeft. Er zijn meer manieren om politieke verhoudingen terug te laten komen in de verdeling van wethoudersposten. Dit kan naast het aantal fte ook liggen in de portefeuilleverdeling.

Er is een mogelijkheid om onderlinge verschillen in voltijd- en deeltijdwethouders te hanteren. In de praktijk werken deeltijdwethouders evenveel, maar dan voor maar een deel van het salaris. Het aantal fte wethouders en de ervaren werkdruk is onlosmakelijk verbonden met de verdeling van de portefeuilles.

De uiteindelijke keuze over de omvang van het college is een politieke afweging. Een groter aantal wethouders kan leiden tot hogere potentiële wachtgeldverplichtingen.

Het kan helpend zijn om deze aspecten mee te nemen in het bredere geheel van overwegingen over het aantal wethouders en de omvang van de benoeming.

Portefeuilleverdeling

Bij het verdelen van portefeuilles, gaan de onderhandelende partijen doorgaans uit van kennis van de kandidaat en voorkeuren van de partij. Ook hiervoor geldt dat dit uiteraard politieke afwegingen zijn. Vanuit onze inhoudelijke en organisatorische kennis, geeft de ambtelijke organisatie u een aantal aandachtspunten ter overweging mee.

Aandachtspunten voor de portefeuilleverdeling:

- Onderwerpen zorgen niet alleen intern en binnen Berkelland voor werk en verantwoordelijkheden. De gemeente is onderdeel van verschillende Gemeenschappelijke Regelingen en andere gemeente-overstijgende samenwerkingsverbanden. Portefeuillehouders zijn zodoende onderdeel van verschillende besturen of overlegvormen. Wie waarbij aansluit, wordt doorgaans op basis van portefeuilleonderwerp verdeeld. Hou rekening met een verdeling van externe nevenfuncties die vanuit de portefeuille komen. Het opdelen van logisch bij elkaar te plaatsen onderwerpen, hebben ook tot gevolg dat waardevolle netwerken niet voor de betreffende wethouder bereikbaar zijn.
- Een aantal grote portefeuilles zijn overkoepelend en hebben daardoor invloed op andere portefeuilles, denk aan financiën, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Denk bewust na over het concentreren of verdelen van deze portefeuilles.
- Voor de balans in het team zou elke wethouder idealiter evenveel 'zendtijd' hebben. De ene portefeuille is 'zichtbaarder' dan de andere, meer zichtbare portefeuilles zijn bijvoorbeeld wonen, sportvastgoed, openbare ruimte en onderwijshuisvesting. Denk na over het concentreren of verdelen van dit soort portefeuilles.
- Meer versnippering vraagt om meer ambtelijke en bestuurlijke coördinatie/afstemming, dus tijd en geld. Ook blijft het in de praktijk onduidelijkheid met zich meebrengen ("wie is ervan?").
- Waak met het oog op belastbaarheid, werkdruk en teamvorming binnen het college, voor te grote portefeuilles.
- Kijk naar een evenredige verdeling van omvang van onderwerpen in de begroting (het hele sociale domein omvat bijvoorbeeld ongeveer de helft van de gemeentelijke begroting).
- In het verleden is wel gekozen voor 'projectwethouders', om praktische redenen, bijvoorbeeld om belangenverstremming te voorkomen, maar ook om op te kunnen profileren. Denk bewust na over de nut en noodzaak van projectwethouderschap. In de praktijk kan het verdelen van projecten buiten de 'logische portefeuille' (bijvoorbeeld één woningbouwproject), juist voor een moeilijkere uitvoering zorgen.
- We geven in overweging om titels/beschrijvingen per wethouder te hanteren. Dit hoeft niet de totale gedetailleerde portefeuille van een wethouder te zijn, maar een opsomming van de grootste onderwerpen. Bijvoorbeeld (willekeurig): Wethouder Financiën, Economie & Sport of Wethouder Zorg, Mobiliteit & Openbare ruimte et cetera. Een titel per wethouder kan bijdragen aan de herkenbaarheid van een wethouder en hem/haar meer benaderbaar maken.
- In Berkelland is eerder gewerkt met gebiedswethouders. De gebiedswethouder is de bestuurlijke 'ambassadeur' voor elke kern en het buitengebied en aanspreekpunt voor onderwerpen die in een kern aan de hand zijn. De gebiedswethouder geeft daarmee het college van B&W een gezicht en is ook ogen en oren van het college in dat gebied.
- Naast de (wettelijke) portefeuille openbare orde & veiligheid, passen andere domein overstijgende portefeuilles zoals Lobby (is nu al het geval) en Personeel & Organisatie goed bij de portefeuille van de burgemeester. Andersom geldt ook dat bepaalde portefeuilles, zoals de portefeuille handhaving bouw en woningtoezicht die nu bij de burgemeester ligt, misschien beter bij een wethouder zouden kunnen liggen. In dat geval, blijft er een escalatiemogelijkheid wanneer nodig.

Mogelijke combinaties die met het oog op de inhoudelijke samenhang, gemeentelijke organisatie en regionale (overleg) structuren goed bij elkaar zouden passen, volgen hierna. Onderwerpen met een sterretje*, passen onder meerdere combinaties en worden dus vaker genoemd. Per onderwerp worden eventuele logische nevenfuncties uit hoofde van de functie als portefeuillehouder (zogenaamde qq-functies) in cursief aangegeven (niet alle nevenfuncties zijn benoemd). Clusters kunnen onderling ook weer logische combinaties opleveren, dit hebben we aangegeven door ze samen te omlijnen met een stippellijn:

Combinatie 'financiën':

Financiën *Alliander, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Twence en Vitens*
Grondzaken *Laarberg*

Combinatie 'bedrijfsvoering':

Dienstverlening
ICT/digitale overheid/informatieveiligheid
Open overheid
Archief *ECAL*
Gemeentelijk vastgoed*

Combinatie 'economie':

Economie *Thematafel Smart werken en innovatie (Regio Achterhoek)*
Bedrijventerreinen *Laarberg*
Toerisme & Recreatie *PoHo Vrijtijdseconomie, Leisurelands*
Evenementen*
Afval* *Twente Milieu, Twence*
Werk en inkomen (incl. participatiewet & armoedebestrijding) *Fijnder, Thematafel Onderwijs en arbeidsmarkt (Regio Achterhoek), Stadsbank Oost Nederland*

Combinatie 'vastgoed':

Gemeentelijk vastgoed*
Sportvastgoed*
Cultureel vastgoed (musea, bibliotheek)*
Onderwijshuisvesting*
Dorpshuizen/multifunctionele accommodaties*
(*of schaar gemeentelijk vastgoed (excl maatschappelijke functies) onder 'bedrijfsvoering' en maatschappelijk vastgoed onder een combinatie 'maatschappelijk vastgoed'.*)

Combinatie 'energie en adaptatie':

Energietransitie (incl. wind) *Alliander, AGEM, RES, Energyboard, Thematafel Circulaire Economie & Energietransitie*
Netcongestie
Warmte-koude programma
Energiearmoede
Klimaatadaptatie
Verduurzaming bestaande bebouwde omgeving*
Afval* *Twente Milieu, Twence*
Water* *Vitens*

Combinatie 'jeugd & onderwijs'

Jeugdwet*
Onderwijsbeleid* *Thematafel Onderwijs en arbeidsmarkt (Regio Achterhoek)*
Onderwijshuisvesting*
passend onderwijs en leerplicht
voor- en vroegschoolse educatie

Combinatie 'zorg': *PoHo sociaal*

Wmo
Jeugdwet*
Opvang en bescherming
Voormekaar
Doelgroepenvervoer Zoov
Verslavingszorg
Huisvesting aandachtsgroepen*
Opvang vluchtelingen & huisvesting statushouders*
Inburgering

Combinatie 'gezondheid': *Thematafel De gezondste regio (Regio Achterhoek), GGD*

Preventie (GALA/IZA)
Algemene voorzieningen
Mantelzorg
Vrijwilligerswerk
Dorpskamers
Inclusie

Combinatie 'sport':

Sport(verenigingen) *PoHo Sport*
Combinatiefuncties*
Sportvastgoed*
Evenementen*

Combinatie 'cultuur':

Cultuur(verenigingen)
Combinatiefuncties*
Bibliotheekbeleid
Cultureel vastgoed (museagebouwen, bibliotheekgebouw)*
Erfgoed *ECAL*
Dorpshuizen/multifunctionele accommodaties*

Combinatie 'openbare ruimte'

(onderhoud) openbare ruimte
Natuur & landschap
Afval* *Twente Milieu, Twence*
Begraafplaatsen
Riolering*
Water* *Vitens*
Milieu *ODA*

Combinatie 'mobiliteit':

Wegen *Thematafel Mobiliteit en bereikbaarheid (Regio Achterhoek)*
Verlichting
Riolering*
Water* *Vitens*

Combinatie 'RO':

Ruimtelijke ordening
Omgevingsplan/omgevingswet/omgevingsvergunningen
Wonen *Thematafel Wonen en vastgoed (Regio Achterhoek)*
Huisvesting aandachtsgroepen*
Opvang vluchtelingen & huisvesting statushouders*
Plattelandsbeleid *P10*
Verduurzaming bestaande bebouwde omgeving*
Handhaving *ODA*

Burgemeester

De burgemeester heeft in Berkelland op dit moment de volgende portefeuilles.

Openbare orde en veiligheid

Handhaving

Samenwerkingsverbanden (regionaal, nationaal, internationaal)

Lobby, Communicatie & Regionale omroep

Opvang vluchtelingen & huisvesting statushouders*

Ecal (Erfgoedcentrum Achterhoek - Liemers)*